

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3CdoPr/9/2025
Identifikačné číslo spisu:	1306201982
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1306201982.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J.. T. Q., narodeného U. zastúpeného spoločnosťou GRMAN & PARTNERS, s. r. o., IČO: 36861553, Bratislava, Pribinova 25, proti žalovanému BRILUM.SK s.r.o., Pezinok, Šenkvickej cesty 7, IČO: 35866357, zastúpenému spoločnosťou SOUKENÍK - ŠTRPKA s. r. o., Bratislava, Strážnická 8141/5, IČO: 36862711, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4C/525/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. marca 2025 sp. zn. 14Co/65/2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom zo 06. decembra 2023 č. k. 4C/525/2008-1347 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 215,76 eura spolu s úrokom z omeškania 6 % od 01. 01. 2006 do zaplatenia, vo zvyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98,82 %.

1.1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd určil, že pracovný pomer uzavretý na základe pracovnej zmluvy z 11. 08. 2005 a dodatku č. 2 z 09. 11. 2005 skončil 01. 12. 2005 a žiadal určiť, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo 16. 12. 2005 je neplatné a žalovaný je zároveň povinný zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy. Žalobca podanú žalobu odôvodnil tým, že 10. augusta 2005 uzavrel so žalovaným pracovnú zmluvu, podľa ktorej nastúpil na pozíciu výkonného riaditeľa. Pracovný pomer bol uzavretý na dobu určitú - 12 mesiacov (do 11. 08. 2006). Dňa 11. 08. 2005 bol uzavretý medzi stranami Dodatok č. 1 k pracovnej zmluve a 09. 11. 2005 Dodatok č. 2 k pracovnej zmluve. Žalobca pracoval na dohodnutej pracovnej pozícii do 01. 12. 2005, kedy mu bola zo strany žalovaného doručená výpoveď s okamžitou platnosťou skončenia pracovného pomeru, na ktorú žalobca reagoval listom z 05. 12. 2005 a požiadal o preplatenie 13. platu, doplatenie mzdy, dovolenky, stravného. Žalovaný reagoval listom zo dňa 06. 12. 2005, v ktorom uviedol, že výpoveď nedal on, ale žalobca, s tým, že ho upozornil, že výpoveď je neplatná a vyzval žalobcu, aby sa dostavil do práce. Výzvu žalobca prevzal dňa 20. 12.

2005. Žalobcovi bolo doručené okamžité skončenie pracovného pomeru a listom zo dňa 21. 12. 2005 oznámil žalovanému, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné, nakoľko pracovný pomer skončil dňa 01. 12. 2005. Žalobca doručil súdu návrh na zmenu žaloby podaním zo dňa 24. 06. 2009, pričom súd prvej inštancie zmenu žaloby pripustil v zápisnici o pojednávaní zo dňa 05. 10. 2010.

1.2. Rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 4C/525/2008-1347 zo dňa 06. 12. 2023 predchádzal rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 4C/525/2008-1050 zo dňa 11. 01. 2017 a uznesenie Okresného súdu Pezinok č. k. 4C/525/2008-1123 zo dňa 03. 03. 2017, v ktorých súd jednak zamietol žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy a žalovanému priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu a zrušil neodkladné opatrenie nariadené Okresným súdom Pezinok č. k. 4C/525/2008-522 zo dňa 09. 05. 2012.

1.3. Vo veci rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 14Co/3/2023-1325 zo dňa 23. 05. 2023, ktorým rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 4C/525/2008-1050 zo dňa 11. 01. 2017 v časti o náhradu mzdy a vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v Bratislave viazaný právnym názorom vysloveným dovolacím súdom dospel po opätovnom prejednaní veci v časti, v ktorej prišlo k zrušeniu jeho rozhodnutia dovolacím súdom, k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Súd prvej inštancie svoje závery o zamietnutí žaloby v danej časti (v otázke nároku na náhradu mzdy spolu s príslušenstvom) založil na nedostatočnom odôvodení, čo spôsobilo porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces.

1.4. Súd prvej inštancie v novom konaní konštatoval, že z dôvodu existencie právoplatne uzavretého záveru ohľadom skončenia pracovného pomeru, nárok žalobcu na zaplatenie sumy 17.223,81 eura ako vyplatenie mzdy za dobu od 02. 12. 2005 do 09. 08. 2006 sa stal neopodstatneným, preto súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol. K nároku na náhradu stravného, resp. doplatenie stravného za mesiac november 2005 súd prvej inštancie uviedol, že takýto nárok žalobcovi nevznikol, pretože z dôkazu predloženého žalovaným vyplynulo, že žalobca prevzal stravné lístky za mesiac november 2005, čo potvrdil aj svojím podpisom. Žalobca to nepoprel, ale žiadal, aby mu žalovaný doplatil stravné na sumu 80 Sk za deň, čo bola v tej dobe hodnota jedného stravného lístka. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi takýto nárok nevznikol, nakoľko povinnosťou žalovaného ako zamestnávateľa bolo prispievať na stravu zamestnanca do výšky 44 Sk, čo žalovaný splnil, preto v časti nároku na zaplatenie stravného za mesiac november 2005 a deň 01. 12. 2005 súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalobca si ďalej uplatnil voči žalovanému nárok na preplatenie nevyčerpanej dovolenky v počte 8,5 dňa. K tomuto nároku sa žalovaný vyjadril tak, že vzhľadom na neospravedlненú absenciu žalobcu v práci v čase od 02. 12. 2005 do 16. 12. 2005, pristúpil ku kráteniu dovolenky v počte 8,5 dňa, čo považuje za primerané v pomere k 14 dňovej absencii žalobcu v zamestnaní. Súd prvej inštancie uzavrel, že zamestnávateľ môže zamestnancovi krátiť dovolenku o jeden až dva dni za každú neospravedlненenú zameškanú zmenu. To znamená, že ak sa žalovaný rozhodol v pozícii zamestnávateľa pre krátenie dovolenky v rozsahu 8,5 dňa za neospravedlненú absenciu žalobcu na pracovisku, urobil tak zákonným spôsobom a žalobcovi nevznikol nárok na preplatenie nevyčerpanej časti dovolenky za kalendárny rok 2005, preto súd prvej inštancie i v tejto časti žalobu zamietol. Ďalej sa žalobca dožadoval aj zaplatenia príspevku zo sociálneho fondu v sume 900 Sk (29,82 eura). Povinnosť vytvárať sociálny fond je zákonnou povinnosťou zamestnávateľa, pričom zákon upravuje i možnosť ako s ním nakladať. Z predložených dôkazov mal súd prvej inštancie za preukázané, že vo výplatnej páske za mesiac november 2005 mal žalovaný vyplatiť žalobcovi sumu 900 Sk ako príspevok zo sociálneho fondu. Za nutné však považoval zdôrazniť, že v spoločnosti neexistovala žiadna kolektívna zmluva ani iný interný predpis, ktorý by upravoval spôsob nakladania žalovaného s prostriedkami zo sociálneho fondu, ani podľa pracovnej zmluvy a jej dodatkov nebolo vyplácanie zo sociálneho fondu nijako dohodnuté. O spôsobe nakladania s prostriedkami zo sociálneho fondu rozhoduje štatutárny orgán a ten sa rozhodol rozhodnutie žalovaného o jednorazovej výplate príspevku zo sociálneho fondu pre všetkých zamestnancov zmeniť, vzhľadom na skončenie pracovného pomeru so žalobcom. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že zákonný nárok na vyplatenie príspevku v sume 900 Sk nebol daný a žalobu v tejto časti taktiež zamietol. Napokon bolo nárokom žalobcu doplatenie 13. platu v sume 215,76 eura a zaplatenie mzdy za deň 01. 12. 2005 v sume 19,59 eura. Podľa Dodatku č. 2 k Pracovnej zmluve zo dňa 10. 08. 2005 mal byť 13. plat vyplácaný v sume 5/12 základného mesačného platu. Žalobcovi boli vyplatené 4/12 zo mzdy, čo žalobca namietal. Žalovaný to vysvetlil tak, že žalobca neodpracoval celý rok 2005, ale iba jeho časť a nemá nárok na plný 13. plat. Súd prvej inštancie k veci uviedol, že

povinnosť zamestnávateľa vyplácať 13. plat nie je zákonnou povinnosťou, iba možnosťou; povinnosť však môže byť upravená v pracovnej zmluve so zamestnancom, alebo kolektívnej zmluve či inom internom predpise. Z vykonaného dokazovania, najmä výsluchu konateľa žalovaného zo dňa 14. 04. 2009 vyplynulo, že existovala ústna dohoda ohľadom výplaty len alikvotnej časti 13. platu v prípade, že zamestnanec neodpracoval celý rok, ale len jeho časť. Pracovná zmluva uzatvorená so žalobcom, resp. jej dodatok takéto obmedzenie výplaty 13. platu neustanovuje, iba deklaruje výplatu 5/12 zo základnej mzdy, a to bez ohľadu na to, akú časť roka zamestnanec odpracuje. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný pri vyplatení 4/12 základnej mzdy nepostupoval legitímne a žalobca mal nárok na doplatenie 13. platu v plnom rozsahu, preto bola žaloba v tejto časti dôvodná. Mzda za 01. 12. 2005 bola žalobcovi vyplatená vo výplatnom termíne za mesiac december a súd prvej inštancie mal za to, že mzdové nároky žalobcu za tento deň boli plne uspokojené, nakoľko žalobca v daný deň opustil pracovisko v doobedňajších hodinách a žalovaný mu napriek tomu poskytol mzdu za 8 hodinový pracovný čas, preto bola žaloba v tejto časti opäť nedôvodná.

1.5. Ohľadom náhrady trov konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalobca bol úspešný v rozsahu 215,76 eura s príslušenstvom, v percentuálnom vyjadrení je jeho úspech 1,18 %, úspech žalovaného bol v prvom výroku v rozsahu 100 % a v druhom výroku v rozsahu 98,82 %, a teda súd prvej inštancie náhradu trov konania pomerne rozdelil, pričom nie je účelné, aby si strany platili trovy navzájom, preto súd prvej inštancie časť, ktorá sa prekrýva odpočítal a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98,82 %.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 25. marca 2025 sp. zn. 14Co/65/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že čo sa týka odvolaním napadnutej časti rozsudku ohľadom nároku žalobcu na doplatenie stravného za mesiac november 2005 a za deň 01. 12. 2005, tak odvolací súd uvádza, že sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo nesporne preukázané, že žalobcovi boli stravné lístky za mesiac november 2005 poskytnuté, čo svojím podpisom sám potvrdil; pričom ako súd prvej inštancie uviedol, povinnosťou žalovaného ako zamestnávateľa bolo v tom čase prispievať na stravu sumou do výšky 44 Sk, čo žalovaný splnil. Preto žalobcovi nárok na doplatenie stravného za mesiac november 2005 nemohol vzniknúť. Žalobcom uplatňovaný nárok na doplatenie stravného za deň 01. 12. 2005 je nedôvodný, keďže z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by v tento deň odpracoval zákonom stanovený počet hodín potrebných na vznik takéhoto nároku. Rovnako je správny aj záver súdu prvej inštancie, že v danom prípade nebol daný zákonný ani zmluvný nárok na vyplatenie príspevku v sume 900 Sk (29,82 eura) zo sociálneho fondu. Nie je možné súhlasiť s argumentom žalobcu, podľa ktorého bol v mesiaci november 2005 všetkým zamestnancom s výnimkou žalobcu vyplatený jednorazový príspevok zo sociálneho fondu na dopravu vo výške 29,88 eura, a tým malo dôjsť k jasnej diskriminácii žalobcu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že u žalovaného nebola žiadna kolektívna zmluva, či iný interný predpis, ktorý by spôsob nakladania s prostriedkami zo sociálneho fondu upravoval, pričom spôsob nakladania s týmito prostriedkami nebol upravený ani v pracovnej zmluve a jej dodatkoch, ktorú medzi sebou uzavreli žalobca a žalovaný. Nakoľko došlo dňa 01. 12. 2005 zo strany žalobcu ku (neplatnému) skončeniu pracovného pomeru, žalovaný sa rozhodol mu tento príspevok zo sociálneho fondu nevyplatiť. Keďže prostriedky zo sociálneho fondu sa nemajú používať na odmeňovanie zamestnancov, ale na realizáciu podnikovej sociálnej politiky, a teda na stravné, dopravu, či športovú činnosť, je logické, že zamestnávateľ nebude rozvíjať túto politiku vo vzťahu k zamestnancovi, ktorý sa rozhodol pracovný pomer skončiť, a ktorý dokonca v rozhodnom čase porušoval pracovnú disciplínu. Odvolací súd sa stotožňuje aj so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého má zamestnávateľ možnosť krátiť dovolenku zamestnancovi, ak neospravedlnene zmešká zmenu o jeden až dva dni, pričom toto rozhodnutie je na vôli zamestnávateľa. V záujme správneho posúdenia, či krátenie dovolenky alebo za ňu patriaca náhrada mzdy bolo opodstatnené, je súd oprávnený skúmať, či neprítomnosť zamestnanca v práci bola neospravedlnenou absenciou alebo nie. Neospravedlneným zameškaním práce je neprítomnosť zamestnanca len vtedy, ak ju zamestnávateľ kvalifikoval ako neospravedlnenú a ak s jeho stanoviskom vyslovili súhlas zástupcovia zamestnancov, pričom uvedené platí nielen na účely krátenia dovolenky, ale na všetky prípady, keď je medzi účastníkmi pracovnoprávného vzťahu rozhodujúce, či neprítomnosť

zamestnanca v práci je ospravedlneným, alebo neospravedlneným zameškaním práce. Ak nedôjde v tomto smere k dohode medzi zamestnávateľom a príslušným odborovým orgánom, nemožno považovať neprítomnosť zamestnanca v práci za neospravedlnené zameškanie práce (rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6Co/190/2013 zo dňa 21. 01. 2014). V danom prípade trvala neospravedlnená absencia žalobcu v práci v čase od 02. 12. 2005 do 16. 12. 2005, a preto zamestnávateľ v súlade so zákonom rozhodol o krátení dovolenky v počte 8,5 dňa, ktorú skutočnosť žalovaný prerokoval so zamestnaneckým dôverníkom, ktorá s týmto krátením súhlasila. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že žaloba bola dôvodná len v časti o doplatenie 13. platu v sume 215,76 eura spolu s úrokom z omeškania od 11. 01. 2006 do zaplattenia a vo zvyšujúcej časti bolo potrebné žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

2.2. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ uvádza, že existencia rozhodnutia žalovaného o krátení dovolenky žalobcovi (v danom čase) s uvedením dôvodu a rozsahu krátenia dovolenky nebola v konaní preukázaná. Navyše otázka skončenia pracovného pomeru medzi žalobcom a žalovaným bola v danom čase spornou, preto nebolo možné považovať neprítomnosť žalobcu za neospravedlnené zameškanie práce. Vo výplatnej páske za mesiac december 2005 sám žalovaný uviedol, že zostatok dovolenky žalobcu je 8,5 dní. Súdy rozhodli bez dôkazov a navyše v rozpore s vykonanými dôkazmi. Súd prvej inštancie sa nijako nezaoberal argumentáciou žalobcu, keď len arbitrárne skonštatoval, že mzdové nároky žalobcu za deň 1. 12. 2005 boli plne upokojené. Odvolací súd sa týmto nárokom žalobcu nezaoberal vôbec, a to napriek tomu, že žalobca v odvolaní napádal nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o nepriznanie tohto nároku žalobcovi. Dôvodom pre nevyplatenie príspevku zo sociálneho fondu žalobcovi nemohlo byť údajné neplatné skončenie pracovného pomeru žalobcom dňa 1. 12. 2005. Sám žalovaný nijako neprihliadal na uvedené skončenie pracovného pomeru a so žalobcom okamžite skončil pracovný pomer dňa 16. 12. 2005. Navyše z rozsudkov zo dňa 11. 1. 2017 a 28. 7. 2020 vyplýva, že pracovný pomer skončil až dňa 16. 12. 2005, preto predchádzajúce skončenie pracovného pomeru je irelevantné a nemôže byť už z podstaty veci použité ako dôvod na zásah do práv zamestnanca (poškodenie zamestnanca) v podobe nevyplatenia príspevku zo sociálneho fondu. V odôvodnení rozsudkov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu sa nedozvedáme o žiadnom dôkaze, z ktorého by vyplývalo rozhodnutie žalovaného o zmene rozhodnutia žalobcu o výplate príspevku zo sociálneho fondu všetkým zamestnancom. Odvolací súd sa nijako nevysporiadal s podstatnou argumentáciou žalobcu v odvolaní. V odvolaní žalobca poukázal na to, že: (i) konatelia a ani právny zástupca žalovaného sa nevedeli vyjadriť k otázke náhrady za stravné lístky za mesiac november 2005; (ii) suma za stravné lístky za mesiac november 2005 vo výške 26,29 eura je uvedená až v (druhej) opravenej výplatnej páske za tento mesiac; (iii) žalovaný nezrážal svojim zamestnancom zo mzdy rozdiel medzi sumou, ktorou je zo zákona zamestnávateľ povinný prispievať na stravu a hodnotou stravného lístka, pretože tento rozdiel sa preplácal zo sociálneho fondu. V tejto súvislosti žalobca poukázal na mzdové listy zamestnancov za rok 2005, ktoré predložil sám žalovaný. Jedinému, ktorému tento rozdiel zrazil bol žalobca, a to za mesiac november 2005; (iv) záver súdu prvej inštancie znamená diskrimináciu žalobcu, pritom súd prvej inštancie sám poukazuje na zákaz diskriminácie. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovi nevznikol nárok na zaplattenie stravného za deň 1. 12. 2005. V odvolaní žalobca poukázal na vykonané dokazovanie, z ktorého vyplýva, že žalobca bol dňa 1. 12. 2005 v práci. Súd prvej inštancie oprel svoj záver len o výpoveď konateľa žalovaného na pojednávaní dňa 14. 4. 2009, nijako sa nevysporiadal s ostatnými dôkazmi a nevyhodnotil ich vo vzájomnej súvislosti. Prihliadol nekriticky len na jeden dôkaz žalovaného, a to dokonca výpoveď konateľa žalovaného, t. j. osoby, ktorá má záujem na výsledku konania.

3.2. Žalobca navrhuje, aby dovolací súd: „(i) zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. 3. 2025, sp. zn. 14Co/65/2024-1412 tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 867,84 eura

brutto spolu s 6 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 837,96 eura odo dňa 2. 12. 2005 do zaplattenia a s 6 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 29,88 eura odo dňa 11. 1. 2006 do zaplattenia a sumu 28,95 eura netto spolu s 6 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 28,95 eura odo dňa 11. 1. 2006 do zaplattenia; (ii) priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.“

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že neospravedlnené absencie žalobcu počas decembra 2005, oprávnenosť a relevancia okamžitého skončenia pracovného pomeru so žalobcom neboli pre žalovaného v žiadnom prípade sporné. To, že žalobca podal žalobu, ktorá bola neskôr v príslušnej časti zamietnutá, nezakladá pre žalovaného žiadnu prekážku v krátení dovolenky z dôvodu neoprávnenej absencie žalobcu v práci. Platná právna úprava nevyžaduje, aby bolo krátenie dovolenky zo strany zamestnávateľa osobitne oznámené zamestnancovi. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalovaný krátenie dovolenky prerokoval so zamestnaneckým dôverníkom, ktorý s krátením dovolenky žalobcu z dôvodu jeho neospravedlnenej absencie súhlasil. Zákon ponecháva rozhodnutie o krátení dovolenky výslovne na vôli zamestnávateľa. Pre tento úkon nie je vyžadovaná žiadna forma ani obligatórny postup zamestnávateľa. Zo strany žalobcu ide o špekulatívne konanie, ktorého cieľom je snaha o bezdôvodné obohatenie sa žalobcu na úkor žalovaného. Napriek skutočnosti, že v konaní bolo preukázané, že žalobca dňa 01. 12. 2005 predčasne a bezdôvodne opustil pracovisko, mu žalovaný vyplatil mzdu za celý deň 01. 12. 2005, hoci mu na ňu nárok nevznikol. Z uvedeného dôvodu bola žalobcovi vyplatená vyššia čiastka ako tá, ktorá by bola vypočítaná podľa skutočne odpracovaných hodín v deň 01. 12. 2005 zo základu 78.000 SK. Žalobca opätovne vytýka súdom, že sa nedozvedel o žiadnom dôkaze, z ktorého by vyplývalo rozhodnutie žalovaného o zmene rozhodnutia o výplate príspevku zo sociálneho fondu. Opätovne ide o zavádzajúce tvrdenie žalobcu, pretože z odôvodnenia napadnutého rozsudku (bod 30.) sa tieto skutočnosti dozvedá. Žalobcom uplatňovaný nárok (náhrada za stravné lístky za mesiac november 2005) nie je nárokom na stravné podľa zákona. V zmysle § 152 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“) sa zamestnancovi musí uhradiť na každé jedlo príspevok najviac do výšky 55 % stravného poskytovaného pri pracovnej ceste v trvaní 5 až 12 hodín, čo v danom čase predstavovalo sumu vo výške 44 SK, ktorú žalovaný žalobcovi poskytol. Žalovaný navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol a určil, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Dovolateľ namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, ako aj nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Najmä poukazoval na to, že:

a/ existencia rozhodnutia žalovaného o krátení dovolenky žalobcovi (v danom čase) s uvedením dôvodu a rozsahu krátenia dovolenky nebola v konaní preukázaná;

b/ súd arbitrárne skonštatoval, že mzdové nároky žalobcu za deň 1. 12. 2005 boli plne upokojené (pri doplatku mzdy za deň 1. 12. 2005 vo výške 19,59 eura);

c/ súdmi vytvorený dôvod pre nevyplatenie príspevku zo sociálneho fondu žalobcovi na základe (neplatného) skončenia pracovného pomeru žalobcom nemá nijaký opodstatnený základ (pri príspevku zo sociálneho fondu na dopravu za mesiac november 2005 vo výške 29,88 eura);

d/ suma za stravné lístky za mesiac november 2005 vo výške 26,29 eura je uvedená až v (druhej) opravenej výplatnej páske za tento mesiac, pričom žalovaný nezrážal svojim zamestnancom zo mzdy rozdiel medzi sumou, ktorou je zo zákona zamestnávateľ povinný prispievať na stravu a hodnotou stravného lístka, pretože tento rozdiel sa preplácal zo sociálneho fondu;

e/ žalobca bol dňa 1. 12. 2005 v práci, pričom súd prvej inštancie oprel svoj záver len o výpoveď konateľa žalovaného, nijako sa nevysporiadal s ostatnými dôkazmi.

10. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

11. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľa uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti, (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

12. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľ naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá

prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

13. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017, 2Cdo/344/2021). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a III. ÚS 504/2024, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

14. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

15. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí v bodoch 28. a 29. vysporiadal s námietkou a/ dovolateľa, kde okrem iného uviedol, že „... Žalovaný sa k tomuto nároku žalobcu vyjadril tak, že vzhľadom na neospravedlnenú absenciu žalobcu v práci v čase od 02. 12. 2005 do 16. 12. 2005, pristúpil ku kráteniu dovolenky v počte 8,5 dňa, čo považuje za primerané v pomere k 14 dňovej absencii žalobcu v zamestnaní. Z vyššie uvedeného výkladu súdu v ods. 28 rozsudku vyplýva, že zamestnávateľ má možnosť krátiť dovolenku zamestnancovi, ak neospravedlnene zmeškanú zmenu (pracovný deň) o 1 až dva dni. Zákon ponecháva takéto rozhodnutie výslovne na vôli zamestnávateľa. Zákon zároveň neustanovuje obligatórny postup zamestnávateľa pri krátení dovolenky a nepredpisuje žiadnu formu. To znamená, že ak sa žalovaný rozhodol v pozícii zamestnávateľa, pre krátenie dovolenky v rozsahu 8,5 dňa za neospravedlnenú absenciu žalobcu na pracovisku, urobil tak zákonným spôsobom a žalobcovi nevznikol nárok na preplatenie nevyčerpanej časti dovolenky za kalendárny rok 2005.“

15.1. Odvolací súd sa danou námietkou relevantne zaoberal v bode 31. napadnutého rozsudku, kde vyhodnotil, že „Odvolací súd sa stotožňuje aj so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého má zamestnávateľ možnosť krátiť dovolenku zamestnancovi, ak neospravedlnene zmešká zmenu o jeden až dva dni, pričom toto rozhodnutie je na vôli zamestnávateľa. V záujme správneho posúdenia, či krátenie dovolenky alebo za ňu patriaca náhrada mzdy bolo opodstatnené, je súd oprávnený skúmať, či neprítomnosť zamestnanca v práci bola neospravedlnenou absenciou alebo nie... V danom prípade trvala neospravedlnená absencia žalobcu v práci v čase od 02. 12. 2005 do 16. 12. 2005, a preto zamestnávateľ v súlade so zákonom rozhodol o krátení dovolenky v počte 8,5 dňa, ktorú skutočnosť žalovaný prerokoval so zamestnaneckým dôverníkom, ktorá s týmto krátením súhlasila.“

16. Čo sa týka námietky b/, aj s daným sa súd prvej inštancie dostatočne zaoberal v bode 35. svojho rozhodnutia, kde dospel k záveru, že „... Mzda za 01. 12. 2005 bola žalobcovi vyplatená vo výplatnom termíne za mesiac december v sume 2.955 Sk brutto, 2.701 Sk netto, čo zodpovedá hodinovej mzde 369 Sk. Mzda bola poukázaná na účet žalobcu dňa 10. 01. 2006. Žalobca požadoval doplatenie mzdy v sume 19,59 eura, čo predstavuje sumu 590 Sk. Súd má za to, že mzdové nároky žalobcu za deň 01. 12. 2005 boli plne uspokojené, nakoľko ako vyplynulo zo skutkového stavu, žalobca v doobedňajších hodinách dňa 01. 12. 2005 opustil pracovisko a žalovaný mu napriek tomu poskytol mzdu za 8 hodinový pracovný čas. Žaloba je v tejto časti nedôvodná.“ S týmto záverom sa v napadnutom rozsudku stotožnil aj odvolací súd.

17. Odvolací súd sa riadne vysporiadal aj s námietkou c/ v bode 30., kde vyhodnotil, že „... v danom prípade nebol daný zákonný ani zmluvný nárok na vyplatenie príspevku v sume 900 Sk (29,82 eura) zo sociálneho fondu. Nie je možné súhlasiť s argumentom žalobcu, podľa ktorého bol v mesiaci november 2005 všetkým zamestnancom s výnimkou žalobcu vyplatený jednorazový príspevok zo sociálneho

fondy na dopravu vo výške 29,88 eura, a tým malo dôjsť k jasnej diskriminácii žalobcu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že u žalovaného nebola žiadna kolektívna zmluva, či iný interný predpis, ktorý by spôsob nakladania s prostriedkami zo sociálneho fondu upravoval, pričom spôsob nakladania s týmito prostriedkami nebol upravený ani v pracovnej zmluve a jej dodatkoch, ktorú medzi sebou uzavreli žalobca a žalovaný. Nakoľko došlo dňa 01. 12. 2005 zo strany žalobcu ku (neplatnému) skončeniu pracovného pomeru, žalovaný sa rozhodol mu tento príspevok zo sociálneho fondu nevyplatiť. Keďže prostriedky zo sociálneho fondu sa nemajú používať na odmeňovanie zamestnancov, ale na realizáciu podnikovej sociálnej politiky, a teda na stravné, dopravu, či športovú činnosť, je logické, že zamestnávateľ nebude rozvíjať túto politiku vo vzťahu k zamestnancovi, ktorý sa rozhodol pracovný pomer skončiť, a ktorý dokonca v rozhodnom čase porušoval pracovnú disciplínu.“

18. K námietkam d/ a e/ dovolací súd uvádza, že aj s daným sa odvolací súd dostatočne zaoberal v bode 29. napadnutého rozsudku, keď konštatoval, že „... sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo nesporne preukázané, že žalobcovi boli stravné lístky za mesiac november 2005 poskytnuté, čo svojím podpisom sám potvrdil; pričom ako súd prvej inštancie uviedol, povinnosťou žalovaného ako zamestnávateľa bolo v tom čase prispievať na stravu sumou do výšky 44 Sk, čo žalovaný splnil. Preto žalobcovi nárok na doplatenie stravného za mesiac november 2005 nemohol vzniknúť. Žalobcom uplatňovaný nárok na doplatenie stravného za deň 01. 12. 2005 je nedôvodný, keďže z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by v tento deň odpracoval zákonom stanovený počet hodín potrebných na vznik takéhoto nároku.“

18.1. Súd prvej inštancie k týmto námietkam v bode 27. svojho rozhodnutia relevantne uviedol, že „... nárok na náhradu stravného, respektíve doplatenie stravného za mesiac november 2005 žalobcovi nevznikol. Z dôkazu predloženého žalovaným vyplynulo, že žalobca prevzal stravné lístky za mesiac november 2005, čo potvrdil svojím podpisom. Žalobca to nepoprel, ale žiadal, aby mu žalovaný doplatil stravné na sumu 80 Sk za deň, čo bola v tej dobe hodnota jedného stravného lístka. Súd však dospel k záveru, že žalobcovi takýto nárok nevznikol, nakoľko povinnosťou žalovaného ako zamestnávateľa bolo prispievať na stravu zamestnanca do výšky 44 Sk, čo žalovaný splnil. Rovnako žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie stravného za deň 01. 12. 2005, kedy bol naposledy prítomný v práci, nakoľko neodpracoval najmenej 4 hodiny pracovnej smeny. Z výpovede konateľa žalovaného do zápisnice o pojednávaní zo dňa 14. 04. 2009 vyplynulo, že dňa 01. 12. 2005 došlo zo strany žalobcu ku skončeniu pracovného pomeru (neplatne) a žalobca v doobedňajších hodinách pracovisko opustil. Z uvedeného vyplýva záver, že nárok na zaplatenie stravného za mesiac november 2005 a deň 01. 12. 2005 žalobcovi nevznikol a v tejto časti bolo potrebné žalobu opäť zamietnuť.“

19. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To, akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľom tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdu nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie.

20. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúca z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie

je pritom iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany sporu.

21. To, že dovolateľ so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

22. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

23. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

24. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.